

PRITARTA

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos
2023 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T1-35

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2023 m. sausio 24 d. Nr. KT9-1
Mažeikiai

*Su veiklos ataskaita galima susipažinti
Mažeikių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.mazeikiai.lt*

TURINYS

SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS ŽODIS	3
1. BENDRA INFORMACIJA APIE TARNYBĄ	4
1.1. Veiklos prioritetai	4
1.2. Finansinė informacija	5
1.3. Darbuotojai	6
1.4. Veiklos organizavimas	6
2. VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS	7
2.1. Veiklos rezultatai	7
2.2. Tarnybos veiksmingumas	11
3. KITA INFORMACIJA	14
3.1. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas	14
3.2. Tarnybos veiklos prioritetai ir tobulinimo kryptys	15

SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS ŽODIS

Objektyvumas, atsakingumas, nepriklausomumas, teisėtumas, viešumas ir sąžiningumas – tai vertybės, kurias puoselėja Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba). Siekiant strateginio tikslo mūsų veiklos kryptys yra kokybė, poveikis ir sklaida.

Kokybe siekiame būti pavyzdžiu viešajame sektoriuje, atliekamiems darbams keliame aukščiausius kokybės reikalavimus. Sukūrėme ir taikome veiksmingą auditų kokybės užtikrinimo sistemą – užtikriname atliekamų auditų kokybę ir atitiktį taikomiems audito standartams ir aukščiausiosios audito institucijos gerajai praktikai, kasmet atliekame Tarnybos auditų kokybės užtikrinimo sistemos stebėseną.

Valstybės kontrolė 2022 metais atliko Tarnybos išorinę peržiūrą. Peržiūra apėmė Tarnybos sukurtos audito kokybės užtikrinimo politikos ir procedūrų vertinimą institucijos ir atskiro audito lygmeniu. Atliktų auditų kokybei vertinti buvo pasirinkti Tarnybos atlikti 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio finansinis (teisėtumo) auditas ir Neformaliojo vaikų švietimo organizavimo Mažeikių rajono savivaldybėje veiklos auditas. Valstybės kontrolė, atlikusi Tarnybos išorinę peržiūrą bei peržiūrėjusi finansinio (teisėtumo) audito kokybę, įvertino aukščiausiu – I lygiu, o veiklos auditą – II lygiu.

Poveikiu siekiame, kad mūsų rezultatai būtų naudojami priimant svarbius sprendimus. Siekdami viešojo sektoriaus problemas vertinti sistemiškai, vertiname viešojo sektoriaus sričių rizikas. Audituoti pasirenkame sritis, kurios reikalauja reikšmingo pokyčio viešajame sektoriuje. Didelį dėmesį skyrėme rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenai, kiekvieną ketvirtį informaciją teikėme Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Rekomendacijos – tai Tarnybos įrankis viešojo sektoriaus problemų sprendimui inicijuoti. Aktyviai bendradarbiaujame su audituojamaisiais subjektais rekomendacijų formulavimo ir jų įgyvendinimo metu, nes kartu siekiame bendro tikslo – laiku priimtų sprendimų, kuriančių pamatuojamą poveikį audituotoje srityje.

Sklaida siekiame, kad auditų rezultatai visuomenei būtų pristatyti profesionaliai ir suprantamai. Visos atliktų auditų ataskaitos pateiktos Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijai, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui ir patalpintos Mažeikių rajono savivaldybės interneto puslapyje.

Šioje ataskaitoje kviečiu susipažinti su svarbiausiais Tarnybos 2022 m. atliktais darbais.

Savo darbe vadovaujosi Ralfo Voldo Emersono teiginiu, kad „Kritika neturėtų būti pikta ir žeidžianti iki širdies gelmių; ji turėtų būti nukreipianti, pamokanti ir įkvepianti“. Todėl nuoširdžiai dėkoju Tarnybos komandai už atliktą darbą, audituojamų subjektų vadovams ir darbuotojams – už konstruktyvius ginčus, kantrybę teikiant duomenis auditams ir pasitikėjimą mūsų rekomendacijomis, o Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui – už iniciatyvą ir norą prisidėti prie auditų metu nustatytų trūkumų ar teisės aktų pažeidimų pašalinimo.

1. BENDRA INFORMACIJA APIE TARNYBĄ

1.1. Veiklos prioritetai

Pagrindinis mūsų veiklos tikslas – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Misija – padėti Mažeikių rajono savivaldybei valdyti finansus ir turtą, skatinti aukščiausių finansų valdymo standartų įgyvendinimą savivaldos sektoriuje bei efektyvų viešųjų paslaugų teikimą visuomenei.

Vizija – nešališka, profesionali, patikima įstaiga.

Vertybės – objektyvumas, atsakingumas, nepriklausomumas, teisėtumas, viešumas, sąžiningumas.

Vykdydami savo misiją, siekiame keisti viešojo sektoriaus požiūrį į atskaitingumą, skaidrumą, pažangą ir tinkamą išteklių paskirstymą bei valdymą, skatiname sprendimus priimti tik tinkamai įvertinus jų būtinumą, būsimą naudą, teigiamą ar neigiamą poveikį. Kiekvieno specialisto individualus požiūris į bendras mūsų Tarnybos vertybes leidžia kūrybiškai ir kryptingai siekti kokybiškų rezultatų.

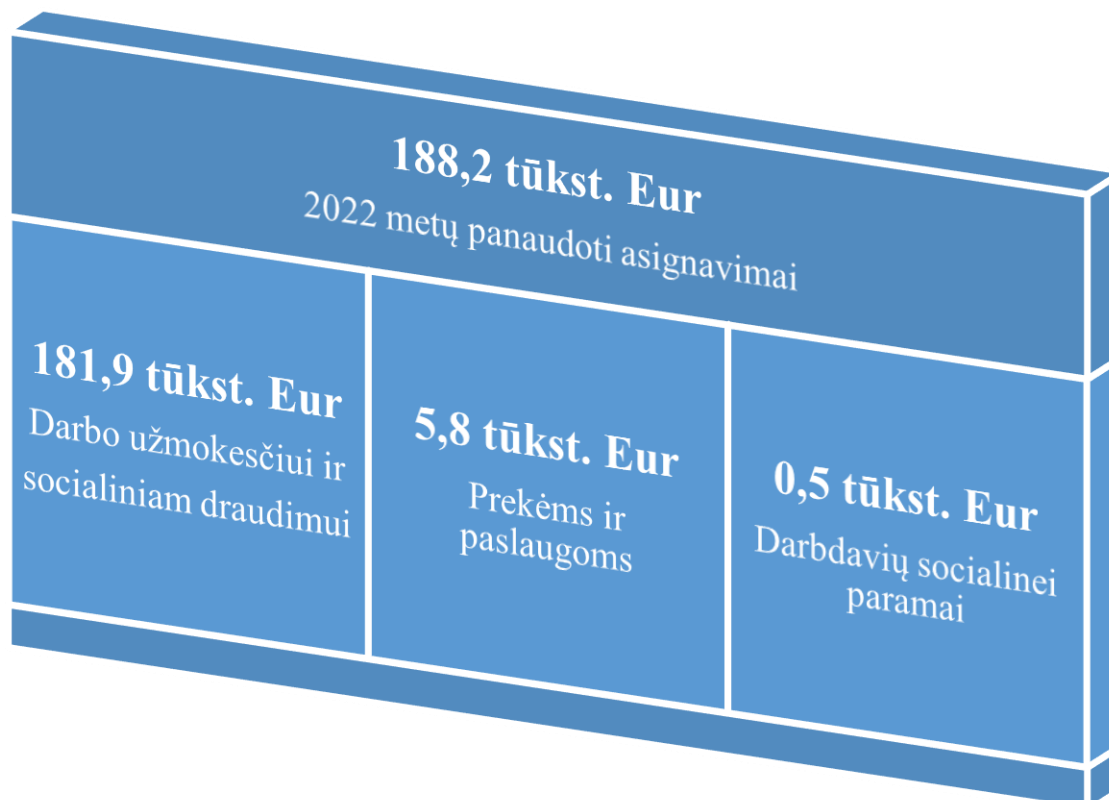
Tarnybai keliami lūkesčiai įpareigoja siekti aukštos darbų kokybės ir kuriamų rezultatų poveikio didinimo, kelti profesinę kompetenciją, vykdyti efektyvią į rezultatus orientuotą veiklą.

- **Kokybė.** Sieksime būti pavyzdys viešajame sektoriuje, atliekamam darbui kelsime aukščiausius kokybės reikalavimus, nuolat keldami darbuotojų kvalifikaciją.
- **Poveikis.** Sieksime skatinti rezultatyvesnius ir efektyvesnius viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, lėšų taupymą ir efektyviai veikiančią vidus kontrolės sistemą.
- **Sklaida.** Didinant informacijos sklaidą visuomenei, veiklos rezultatus stengsimės pristatyti profesionaliai ir suprantamai.

1.2. Finansinė informacija

Savivaldybės taryba Savivaldybės biudžete nustato Tarnybai skiriamų asignavimų dydį¹.

Prekėms ir paslaugoms skirti asignavimai panaudoti:

- 2,7 tūkst. Eur - kvalifikacijos kėlimui;
- 2,3 tūkst. Eur – kitoms prekėms ir paslaugoms įsigyti;
- 0,4 tūkst. Eur – komunalinėms paslaugoms;
- 0,4 tūkst. Eur – komandiruočių išlaidoms.

Savivaldybės administracija tvarko Tarnybos buhalterinę apskaitą, atlieka ūkinį ir materialinį aptarnavimą teisės aktų nustatyta tvarka².

¹ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimas Nr. T1-43 “Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo”; 2022-10-28 sprendimas Nr. T1-276 (patikslinimas)

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 27 str. 3 d.; Mažeikių rajono savivaldybės administracijos nuostatų, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2014-09-26 sprendimu Nr. T1-258, 12.7 p.; Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2021-05-28 sprendimu Nr. T1-170, 4 p.

1.3. Darbuotojai

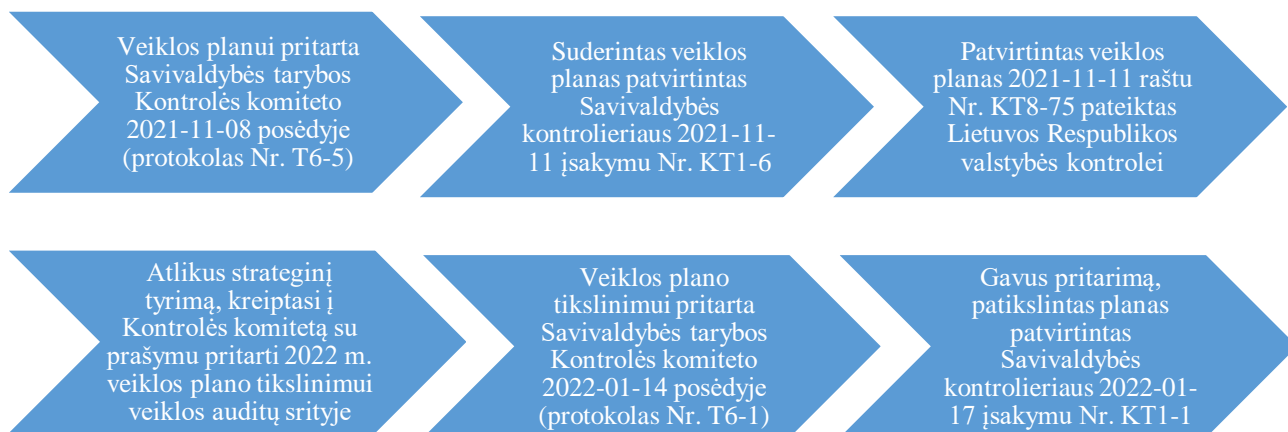
Savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T1-45 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje nustatymo“ buvo nustatytos penkios Tarnybos pareigybės.

2022 metais Tarnyboje dirbo penki darbuotojai. Visi darbuotojai – valstybės tarnautojai, į pareigas priimti Valstybės tarnybos įstatyme nustatytais būdais. Visų Tarnybos darbuotojų išsilavinimas aukštasis universitetinis, visi turi pareigybės aprašymuose reikalaujamą darbo patirtį.

Kiekvienais metais atliekamas visų valstybės tarnautojų metinis veiklos vertinimas. Reikalavimai profesinei kompetencijai nustatyti Vietos savivaldos įstatyme ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose. Audito užduotis atliekantys valstybės tarnautojai turi tam reikiamos kompetencijos ir gebėjimų. Reikalavimai Tarnybos darbuotojams yra nuolat didinami profesionalumo, atsakomybės, veiklos viešumo ir kitais aspektais. Siekiant išlaikyti tinkamą specialistų kompetenciją, užtikrinami savalaikiai ir efektyvūs mokymai. 2022 metais Tarnybos darbuotojai vidutiniškai po 37 akademinės valandas dalyvavo kvalifikacijos kėlimo seminaruose kontaktiniu bei nuotoliniu būdu.

1.4. Veiklos organizavimas

Nustatydamas bendrąsias Tarnybos veiklos gaires ir principus bei siekdama užtikrinti kokybišką auditų atlikimą ir pagrįstų išvadų parengimą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją bei vadovaudamasi prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais, Savivaldybės kontrolierė parengė Tarnybos 2022 metų veiklos planą.

Vadovaudamasi patvirtintu veiklos planu ir organizuodama Tarnybos veiklą, Savivaldybės kontrolierė leido pavedimus auditų atlikimui, paskirstė auditų užduotis Tarnybos darbuotojams bei numatė jų įvykdymo terminus.

Tarnybos atliktų auditų ataskaitos buvo teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui ir Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui bei paskelbtos Savivaldybės interneto svetainėje. Be to, kiekvieną ketvirtį Savivaldybės tarybos kontrolės komitetui buvo teikiama informacija apie teiktų rekomendacijų įgyvendinimą. Kontrolės komiteto nariai aktyviai skatino audituotus subjektus taisyti klaidas ir įgyvendinti teiktas rekomendacijas.

Be minėtų darbų, Savivaldybės kontrolierė vykdė personalo valdymo, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo organizavimo funkcijas, atliko Tarnybos darbuotojų tarnybinės veiklos vertinimus, patvirtino Tarnybos viešųjų pirkimų planą 2022 metams³, atliko auditų kokybės užtikrinimo sistemos stebėseną⁴, Valstybės kontrolės prašymu teikė atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti⁵, įstatymų nustatyta tvarka teikė informaciją valstybės ir savivaldybės institucijoms, pagal poreikį dalyvavo pasitarimuose, Savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžiuose. Atsakingi darbuotojai rengė Tarnybos finansines ataskaitas, vykdė prekių ir paslaugų viešuosius pirkimus, suderino Tarnybos dokumentacijos planą su Valstybiniu archyvu ir kt.

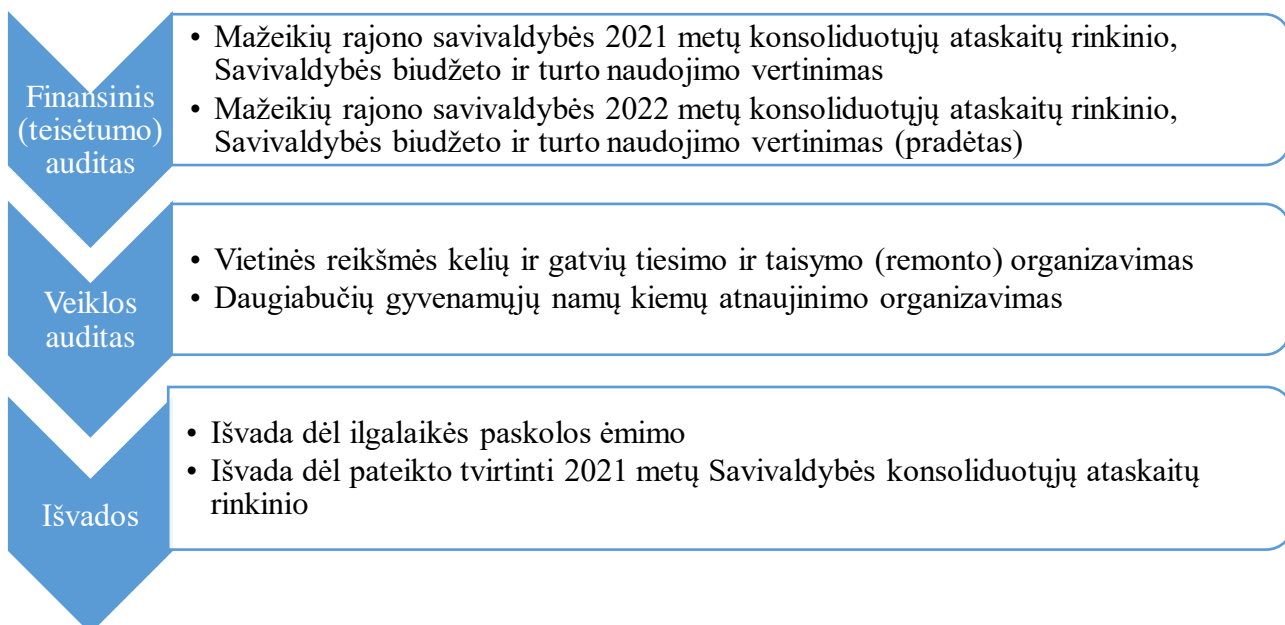
2022 m. Tarnyboje parengta 10 įsakymų veiklos klausimais, 5 įsakymai personalo klausimais, 18 įsakymų atostogų ir komandiruočių klausimais. Taip pat gauti 99 raštai, parengti ir išsiųsti 78 raštai įvairiais Tarnybos veiklos klausimais.

2. VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2.1. Veiklos rezultatai

Tarnyba, įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse, rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvada dėl tokio tyrimo rezultatų.

2022 metais atlikta:

³ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2022-03-04 įsakymas Nr. KT1-2 „Dėl viešųjų pirkimų plano 2022 metams patvirtinimo“

⁴ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų kokybės užtikrinimo sistemos stebėsenos ataskaita 2022-02-01 Nr. AD-7

⁵ LR Valstybės kontrolieriaus 2021-11-12 įsakymas Nr. VE-233

Savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimo finansinio (teisėtumo) audito rezultatai

Atliekant Mažeikių rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimo finansinį (teisėtumo) auditą⁶, pagrindines audito procedūras reikšmingose srityse atlikome 10-yje audituotų subjektų, kitose įstaigose atlikome analitines audito procedūras bei pasinaudojome nepriklausomų auditorių atliktu darbu.

Ivertinus Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, nustatyta, kad Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ne visais atvejais teisingai parodo viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius rezultatus, išsamiai ir teisingai atspindi turta, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, nes:

- Administracijos Nebaigtos statybos sąskaitoje vis dar yra objektų, apskaitomų nuo 2008 m. ir vėlesnių metų, jiems neskaičiuojamas nuvertėjimas, jie eksploatuojami, bet nėra perkeltami į kitas turto grupes, todėl jiems neskaičiuojamas nusidėvėjimas arba jie neperduoti kitiems subjektams;
- VšĮ Regioninės Mažeikių ligoninės Finansinės būklės ataskaitoje apskaitoma 4.014,9 tūkst. Eur vertės nebaigta statyba, kuri neperduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei. Suma susikaupė nuo 2009 metų ir nebuvo dėvima bei jai neskaičiuojamas nuvertėjimas;
- VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro Finansinės būklės ataskaitoje apskaitoma 833,1 tūkst. Eur vertės nebaigta statyba (pastatų esminio pagerinimo darbai), kuri susidarė 2015-2016 m. ir iki šiol nėra perduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei;
- neteisingai apskaitytas švietimo įstaigų bibliotekų fondas sumažino kito ilgalaikio materialiojo turto vertę;
- Renavo dvaro sodyba, prieš rengiant metines finansines ataskaitas, nepatiksline nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrosios vertės;
- netiksli biologinio turto vertė. Iš Mažeikių rajono savivaldybėje žinomų 9 želdynų (parkų, skverų), apskaitytas tik Renavo dvaro želdynas;
- Sedos Vytauto Mačernio gimnazijoje sukauptas atostogų rezervas (kaupiniai) apskaičiuotas už visus ateinančius metus, o ne už ataskaitinį laikotarpį.

Ivertinus Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą, nustatyta, kad rinkinyje reikšmingų neatitikimų nėra, išskyrus tai, kad neįgyvendintas 2021 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo reikalavimas, kad 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Mokėtinos sumos išaugo 99,3 tūkst. Eur.

⁶ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022-07-07 finansinio (teisėtumo) audito ataskaita Nr. KT9-17 "Mažeikių rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimas"

Ivertinus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, nustatyta, kad:

➤ trys mokyklos nebuvo patvirtinusios Bibliotekos fondo apsaugos nuostatų, o dviejų - patvirtinti su trūkumais;

➤ šešių biudžetinių įstaigų vadovai nesilaikė darbo užmokestį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų – skyrė darbo priemokas atgaline tvarka; tvirtinant darbo apmokėjimo sistemą, nenurodė pareiginės algos pastoviosios dalies nustatymo kriterijų pagal kuriuos nustatomi konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai; pareiginės algos kintamosios dalies nustatyti dydžiai neatitinka Įstatymo nuostatų arba nedetalizuota jos mokėjimo tvarka ir sąlygos; patvirtintas pareigybių sąrašas nebuvo koreguotas, nors patvirtinti koeficientai ne kartą buvo didinami; pareigybių aprašymuose nurodyti neteisingi specialūs reikalavimai išsilavinimui; pareigybių aprašymuose nurodyti lygiai neatitinka pareigybių sąrašė patvirtintų lygių, neteisingai pagal pareigybių lygius nurodomi būtini reikalavimai dėl išsilavinimo; skiriant premijas už atliktas ypač svarbias užduotis, darbuotojams paskirtos didesnės premijos negu nustatyta pareiginės algos pastovioji dalis;

➤ viena biudžetinė įstaiga įsigijo prekes ir paslaugas, nesivadovaudama viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais;

➤ dvi biudžetinės įstaigos neužtikrino teisingos turto apskaitos – ilgalaikį turtą apskaitė ne pagal turto vienetus; nesudarė po valdomu turtu esančio žemės sklypo panaudos sutarties;

➤ netinkamai atlikta turto inventorizacija – nebaigta statybai neskaičiuotas nuvertėjimas ir neįvertinta, kad dalis nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitomų objektų yra eksploatuojami;

➤ iš visų Savivaldybės valdomų vietinės reikšmės kelių (gatvių), 2021 m. teisiškai įregistruotų kelių (gatvių) ilgis kilometrais sudarė tik 44,6 proc. Išanalizavus įvairiuose Savivaldybės dokumentuose pateiktus duomenis, nustatyta, kad pateikiamas Savivaldybės valdomų kelių ilgis skiriasi, net daugiau nei 100 km, o tai kelia abejonių ar informacija apie kelių ilgį tinkamai valdoma;

➤ vidaus kontrolė nėra pakankama ir Savivaldybė negali racionaliai ir maksimaliai efektyviai tvarkyti savo lėšas ir turtą, nes audituotuose subjektuose nustatyti dalykai leidžia daryti išvadą, kad ne visos savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas yra teisingai apskaitomi, netinkamai atliekama viena iš kontrolės rūšių - turto inventorizacija.

Atsižvelgiant į audito metu nustatytus dalykus, audituotiems subjektams raštuose pateiktos 26 ir ataskaitoje 10 rekomendacijų.

Veiklos audito „Vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimo ir taisymo (remonto) organizavimas” rezultatai

Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimo ir taisymo (remonto) organizavimo vertinimo auditas⁷ atliktas siekiant atskleisti ar vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimas ir taisymas (remontas) organizuojamas efektyviai.

Atlikus auditą nustatyta, kad Savivaldybė nepakankamai efektyviai organizavo vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimą ir taisymą (remontą), nes:

⁷ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022-06-13 veiklos audito ataskaita Nr. KT9-16 “Vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimo ir taisymo (remonto) organizavimas”

- sistemiškai nefiksuojant ir nekaupiant duomenų apie valdomų kelių būklę, sudėtinga, remiantis neobjektyviais duomenimis, efektyviai planuoti prioritetinių kelių (gatvių) statybos darbus ir numatyti jų atlikimo eiliškumą;
- darbų planavimas nepakankamai efektyvus ir reglamentuotas;
- atrankos procedūros ir sprendimai ne visada pagrįsti pakankamais duomenimis;
- vidutiniškai kasmet nepanaudojama apie 6 proc. skirtų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, kurios galėjo būti panaudotos kitiems prioritetiniams kelių statybos darbams;
- dėl neatliktos teisinės registracijos neužtikrinamas tikslus lėšų paskirstymas;
- trūksta viešumo supažindinat visuomenę apie kalendoriniais metais planuojamus įgyvendinti su Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimu, taisymu, priežiūra ir saugaus eismo organizavimu susijusius darbus, šią veiklą reglamentuojančiais teisės aktais bei pagrįstais ir motyvuotais sprendimais.

Dėl nustatytų dalykų buvo pateiktos 4 rekomendacijos.

Veiklos audito „Daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų atnaujinimo organizavimas“ rezultatai

Daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų atnaujinimo organizavimo auditas⁸ atliktas siekiant įvertinti ar daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų atnaujinimas organizuojamas efektyviai.

Atlikus auditą nustatyta, kad Savivaldybė nepakankamai efektyviai organizavo daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų remontą, nes:

- nepilnai reglamentavo daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų remonto organizavimą (planavimą, atranką, eilių sudarymą);
- nenustatė programos priemonės „Mažeikių miesto daugiabučių namų kiemų rekonstrukcija“ įgyvendinimo pamatuojamų vertinimo kriterijų poveikiui ir naudai įvertinti,
- nenustatė kiemų būklės vertinimo kriterijų ir kiemų būklės vertinimo periodiškumo objektyviems sprendimams priimti dėl prioritetų nustatymo;
- veiksmai trūksta viešumo, supažindinat visuomenę apie kalendoriniais metais planuojamus įgyvendinti su Savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų remontu susijusius projektus, šią veiklą reglamentuojančiais teisės aktais bei pagrįstais ir motyvuotais sprendimais;
- neskelbiami laukiančių remonto (remontuojamų) daugiabučių namų kiemų sąrašai pagal balus ar kitus kriterijus.

Dėl nustatytų dalykų buvo pateiktos 4 rekomendacijos.

Parengtos ir pateiktos išvados Savivaldybės tarybai

Taryba, vykdydama savo funkcijas, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadas:

- dėl ilgalaikės (5 metų) 470,0 tūkst. Eur paskolos ėmimo⁹ Savivaldybės vandentvarkos investicijų projektams finansuoti;
- dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio¹⁰.

⁸Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022-11-24 veiklos audito ataskaita Nr. KT9-20 „Daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų atnaujinimo organizavimas“

⁹Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022-04-14 išvada Nr. KT9-15

¹⁰Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022-07-07 išvada Nr. KT9-18.

Savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimo audito metu nustatyti dalykai sudarė pagrindą pareikšti *sąlyginę* nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir *besąlyginę* nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Pradėti auditai

Tarnyba, vykdydama 2022 metų veiklos planą, 2022 m. spalio 5 d. pradėjo Mažeikių rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinį (teisėtumo) auditą, kurio tikslai:

- įvertinti Savivaldybės 2022 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl Savivaldybės 2022 metų biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų tikrumo ir teisingumo;
- įvertinti Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų tikrumo ir teisingumo;
- įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais atitikimą teisės aktams pasirinktose srityse per 2022 metus.

Atliktos Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo) audito planavimo procedūros, t. y. parengta audito strategija, nustatytos reikšmingos ir rizikingos sritys. Pradėtos vykdyti audito procedūros pasirinktuose audituojamuose subjektuose.

2.2. Tarnybos veiksmingumas

Tarnyba 2022 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas užduotis, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas.

Pagrindinis Tarnybos veiklos rezultatų vertinimo kriterijus – teiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos duomenys. Rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną yra nuolatinis procesas, kurio apibendrintus rezultatus atsakingas darbuotojas periodiškai pateikia Savivaldybės kontrolieriui, su jais kiekvieną ketvirtį supažindinamas ir Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina atlikto audito pridėtinę vertę, skatina audituoto subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į kontrolės priemonių, užtikrinančių atsakingą finansų valdymą, turto naudojimą ir teisingų ataskaitų parengimą, sukūrimą ir laikymąsi.

Audituotiems subjektams 2022 metais vykdymui buvo pateiktos 58 rekomendacijos. Stebime ir fiksuojame kiekvienos audito rekomendacijos įgyvendinimą, nes tik taip galime įvertinti auditų poveikį. Atlikus jų įgyvendinimo stebėseną, buvo parengtos rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitos.

Tarnybos 2022 metais teiktų rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai:

Rekomendacijų, kurių įgyvendinimo terminas baigiasi 2022 metais, įgyvendinimo lygis siekia 92,3 proc., 3 rekomendacijas, kurios sudaro 5,7 proc. nuo teiktų rekomendacijų, vėluojama įgyvendinti. 2022 m. vyko teigiami pokyčiai įgyvendinus auditų rekomendacijas, todėl neliko nė vienos neįgyvendintos rekomendacijos, išskyrus 1, kuri įgyvendinta dalinai ir dėl jos pilno įgyvendinimo vyksta diskusijos su Savivaldybės administracija.

Vykdant rekomendacijas pasiekta teigiamų pokyčių

- Mero potvarkiu sudaryta darbo grupė dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo gairių parengimo parengė ir pristatė nekilnojamojo turto valdymo gaires;
- Savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. A1-216 patvirtintas Mažeikių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašas;
- Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T1-50 pakeistas Savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 25 d. sprendimo Nr. T1-80 „Dėl sporto salių ir kitų patalpų suteikimo panaudos pagrindais ir/ar nuomai ugdymo įstaigose“ pakeitimo“;
- Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T1-49 patvirtintas Atlyginimo dydžio už neformalųjį vaikų švietimą ir formalųjį švietimą papildantį ugdymą Mažeikių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo įstaigose nustatymo tvarkos aprašas;
- Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T1-52 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas tvarkos aprašas kuris apibrėžia Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamas, lėšų naudojimą, priemonių vykdymo sudarymą, tvirtinimą bei tikslinimą, finansavimo prašymų teikimo, vertinimo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarką. Taip pat Apraše numatyta, jog informacija apie prašymų pateikimo terminus,

tvarką, Specialiosios programos priemonės ir priemonių vykdymo ataskaitas, skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, tokiu būdu užtikrinant informacijos prieinamumą visuomenei;

➤ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-708 patvirtinta paraiškos Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšoms gauti forma, kurią teikia Savivaldybės administracijos seniūnijos ir lėšos priemonėms įgyvendinti pervedamos pagal pateiktą paraišką. Tokiu būdu metų eigoje kontroliuojamas lėšų panaudojimas, kuris turėtų užtikrinti lėšų panaudojimą laiku bei pagal paskirtį;

➤ Savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. T1-29 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės Aplinkos apsaugos ir sveikatos programos 2022-2024 metams patvirtinimo“ patvirtintoje Aplinkos apsaugos ir sveikatos programoje 2022-2024 m. numatyti vykdyti svarbūs darbai/projektai, kurie leis nuosekliau siekti įgyvendinti savivaldybės strategijos tikslą – švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos vystymas, įgyvendinant aplinkos kokybės gerinimo ir sveikatos apsaugos priemones, taip pat pakoreguoti kriterijai, kurie leis įvertinti išsikeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą;

➤ Savivaldybės tarybos 2022-09-30 sprendimu Nr. T1-239 patvirtintame Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Mažeikių rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo pakeitime patikslinta atrankos procedūra - visos seniūnijos, ne tik kaimiškosios, teiks pasiūlymus dėl remontuotinų objektų;

➤ Siekiant užtikrinti viešumo ir skaidrumo principus, Savivaldybės internetinėje svetainėje atnaujinta informacija apie kalendoriniais metais planuojamus įgyvendinti su Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių tiesimu, taisymu, priežiūra ir saugaus eismo organizavimu susijusius darbus, šią veiklą reglamentuojančius teisės aktus, remontui atrinktus objektų sąrašus;

➤ Administracijos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. A1-2654 į apskaitos registrus įtraukti 3 biologinio turto vienetai – skveras Vieکشnių m. Tiltu g., Nepriklausomybės skveras Mažeikių m. Birutės g. ir skveras Mažeikių m. Naftininkų g. (*Savivaldybės administracija*);

➤ per 2022 metus sumažinta Nebaigtos statybos objektų sąrašo suma 4.141 tūkst. Eur dėl perkėlimo į kitas turto grupes (*Savivaldybės administracija*);

➤ bibliotekos fondas 73,6 tūkst. Eur iš nebalansinės sąskaitos perkeltas į kito ilgalaikio materialiojo turto sąskaitą („*Jievaro*“ pagrindinė mokykla, „*Vyturio*“ pradinė mokykla);

➤ asignavimų valdytojai įpareigoti sustiprinti kontrolės procedūras dėl mokėtinų sumų sumažinimo 2023 m. sausio 1 d. lyginant su 2022 m. sausio 1 d. (*Finansų skyrius*);

➤ patvirtinta darbo apmokėjimo sistema (*Nakvynės namai, Švietimo centras, Sedos Vytauto Mačernio gimnazija, Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazija*);

➤ peržiūrėti ir patvirtinti pareigybių sąrašai ir pareigybių aprašymai (*Nakvynės namai, Sedos kultūros centras, „Žiburėlio“ pradinė mokykla, Sedos Vytauto Mačernio gimnazija, Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazija, Švietimo centras*);

➤ pareigybių sąrašuose nurodyti pareigybių kodai (*Sedos kultūros centras, Švietimo centras*);

➤ patvirtinta darbo laiko apskaitos pildymo tvarka (*Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazija*);

➤ nutrauktos paslaugų pirkimo-pardavimo sutartys ir atliktos naujos viešųjų pirkimų procedūros (*Nakvynės namai*);

➤ turtas atskirtas ir apskaitytas pagal atskirus turto vienetus (*lopšelis-darželis „Berželis“*);

➤ Nacionalinei žemės tarnybai pateiktas prašymas dėl žemės sklypo panaudos sutarties sudarymo („*Ventos*“ progimnazija);

Ne visas rekomendacijas pavyko įgyvendinti laiku

➤ VšĮ Mažeikių ligoninės Finansinės būklės ataskaitoje apskaitoma 4.014,9 tūkst. Eur vertės nebaigta statyba, kuri neperduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei. Suma susikaupė nuo 2009 metų ir nebuvo dėvima bei jai neskaičiuojamas nuvertėjimas. Apie šią problemą pasisakė nepriklausomi auditoriai, auditavę VšĮ Mažeikių ligoninės finansinę atskaitomybę nuo 2017 m.¹¹. Atliekant 2021 m. finansinės atskaitomybės auditą, VšĮ Mažeikių ligoninei buvo rekomenduota ir su ja suderinta rekomendacijos įgyvendinimo eiga, pagal kurią Įstaiga įsipareigojo užtikrinti, kad nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytos sumos būtų perduotos įstaigos steigėjui, t. y. Mažeikių rajono savivaldybei, iki 2022 m. gruodžio 31 d. Šios rekomendacijos nepavyko įgyvendinti. VšĮ Mažeikių ligoninės direktoriaus paaiškinimu šiuo metu Infostatyboje vyksta paraiškos valstybinės komisijos priėmimui duomenų įkėlimo svarstymas. Todėl dėl objektyvių aplinkybių VšĮ Mažeikių Regioninė ligoninė prašė pratęsti rekomendacijos įgyvendinimo terminą iki 2023 m. kovo 31 d. Terminas pratęstas, rekomendacija vykdoma.

➤ VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro Finansinės būklės ataskaitoje apskaitoma 833,1 tūkst. Eur vertės nebaigta statyba (pastatų esminio pagerinimo darbai), kuri susidarė 2015-2016 m. ir iki šiol nėra perduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei. Rekomendacijos terminas pratęstas iki 2023 m. liepos 1 d. dėl VĮ Registrų centre atliekamų pastatų registravimo procedūrų.

➤ Savivaldybės administracijai buvo teikta rekomendacija dėl biologinio turto vertės patikslinimo, nes iš Mažeikių rajono savivaldybėje žinomų 9 želdynų (parkų, skverų), biologinio turto apskaitoje užregistruotas tik Renavo dvaro želdynas. Rekomendacija įgyvendinta dalinai. Administracijos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. A1-2654 į apskaitos registrus įtraukti 3 biologinio turto vienetai – skveras Vieکشnių m. Tiltu g., Nepriklausomybės skveras Mažeikių m. Birutės g. ir skveras Mažeikių m. Naftininkų g. Dėl kitų biologinio turto objektų šiuo metu vykdomos pirkimo procedūros, todėl prašoma šios rekomendacijos įgyvendinimo terminą pratęsti iki 2023 m. gruodžio 31 d..

Didžiausio galimo audito poveikio siekiama skatinant audito rekomendacijų įgyvendinimą. Todėl Tarnyba ir toliau sieks, kad audituoti viešojo sektoriaus subjektai laiku įgyvendintų teikiamas rekomendacijas, efektyviai šalintų veiklos trūkumus, suprastų vidaus kontrolės ir finansų valdymo reikšmę bei lėšas ir turtą naudotų tikslingai.

3. KITA INFORMACIJA

3.1. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Tarnyba, padėdama Savivaldybei vykdyti biudžeto ir turto kontrolę, skatindama aukščiausiųjų finansų valdymo standartų ir pažangos įgyvendinimą savivaldos sektoriuje, siekia būti ne tik vertintoja, bet ir patarėja, todėl stiprina komunikavimą su audituojamais subjektais,

¹¹ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018-07-09 ataskaita Nr. KT9-28 ir 2019-07-16 ataskaita Nr. KT9-25 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2017 metų (2018 metų) konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ 3.2 poskyris; 2020-07-14 ataskaita Nr. KT9-6 1.2 p., 2021-07-12 ataskaita Nr. KT9-2 1.2.2 p., 2022-07-07 ataskaita KT9-17 1.2 p.

bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, Savivaldybių kontrolierių asociacija ir Savivaldybės administracijos Centralizuotu vidaus audito skyriumi tam, kad Savivaldybės audito sistema veiktų efektyviau ir rezultatyviau.

Bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, Tarnybos darbuotojams organizuoti mokymai finansinio ir veiklos auditų metodikų taikymo klausimais. Tarnyba nuolat bendradarbiauja, keičiasi informacija ir sukaupta patirtimi su kitų savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis, o pasitelkus gerąją praktiką ir nuolat tobulėjant, priimami objektyvūs sprendimai ir kuriami kokybiški rezultatai.

Tarnyba nuo 1998 m. yra Savivaldybių kontrolierių asociacijos (toliau – SKA) narė. SKA šešiolika metų stebėtojo teisėmis dalyvavo Europos regionų išorės audito institucijų organizacijos (EURORAI) veikloje, o 2022 m. spalio 19-22 dienomis Maljorkoje (Ispanija) vykusiame tarptautiniame kongrese buvo priimta į EURORAI asocijuotu nariu. Savivaldybės kontrolierė yra SKA valdybos narė ir Telšių apskrities savivaldybių kontrolierių koordinatorė. Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja yra SKA Teisės komiteto narė.

3.2. Tarnybos veiklos prioritetai ir tobulinimo kryptys

Tarptautinius audito standartus atitinkantis auditas ne tik įpareigoja išlaikyti aukštą atliekamo audito kokybę, bet ir skatina didinti audito poveikį, kelti profesinę kompetenciją, vykdyti efektyvią, į rezultatus orientuotą veiklą, skatina profesinį darbuotojų bendradarbiavimą bei dalykinę pagalbą vienas kitam. Nuolatinis žinių tobulinimas organizuojamuose mokymuose, domėjimasis gerąją praktika ir jos pritaikymas darbe padeda siekti, kad Tarnybos veikla ir rezultatai taptų dar labiau paveikūs. Didele įtaką tam turi ir vienodas audito rezultatų suvokimas ir tinkamas audito rekomendacijų įgyvendinimas. Todėl prioritetinėmis sritimis išlieka audito poveikio didinimas, efektyvus turimų išteklių naudojimas ir darbuotojų kompetencijos didinimas.

Vienas pagrindinių Tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Didesnį audito poveikį užtikrina audito rezultatų nešališkas pristatymas ne tik audituojamų subjektų vadovams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijai, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, bet ir plačiajai visuomenei. Todėl Tarnybos audito ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto puslapyje www.mazeikiai.lt.